

SAMENWERKEN AAN EEN VEERKRACHTIG LANDSCHAP, hoe boeren wateroverlast en verdroging tegengaan

In het Geuldal werken boeren, burgers, natuurorganisaties en overheden samen aan een landschap dat beter bestand is tegen wateroverlast en droogte. Te veel of te weinig water kan grote gevolgen hebben voor zowel natuur als landbouw. Natuurkracht ondersteunt iedereen die wil bijdragen aan het maken van sponslandschappen die water beter vasthouden. Zo deelt Natuurkracht kennis en praktijkvoorbeelden over hoe een goede bodemkwaliteit voor beter waterbeheer zorgt, hoe landbouwgrond toekomstbestendig gemaakt kan worden en biodiversiteit vergroot. Goede keuzes voor welke gewassen je teelt en hoe je dat doet, zijn heel belangrijk. In deze reeks laten we zien hoe onder andere boeren in de regio een bijdrage leveren aan een klimaatbestendig landschap. Lees meer op www.natuurkracht.org/doe-mee/voor-agrariers.

Extensieve melkveehouderij als basis voor een sponsachtige bodem

Ook buiten het Geuldal zijn goede voorbeelden te vinden van agrariërs die water vasthouden. Zo laat melkveehouder **Jakob Pustjens uit Nederweert** zien hoe extensieve landbouw kan bijdragen aan een robuuster watersysteem. Hij koos bewust voor een andere manier van boeren, omdat intensivering voor hem niet langer houdbaar voelde. “De grond en biodiversiteit hadden het zwaar,” vertelt hij. “Ik wilde weer mét de natuur werken in plaats van ertegenin.”

Op zijn bedrijf is de omslag zichtbaar in vrijwel alle onderdelen van de bedrijfsvoering. Jakob gebruikt geen kunstmest of chemische bestrijdingsmiddelen meer, maar teelt gewassen zoals klaver en luzerne die de bodem van nature voeden en stikstof binden. Zijn koeien grazen in kruidenrijke weiden, wat niet alleen goed is voor hun gezondheid, maar ook voor de bodemstructuur en het bodemleven. Daarnaast plantte hij hagen aan die beschutting bieden, insecten aantrekken en het landschap versterken. “De koeien vonden die hagen zó fijn dat ze er massaal tussen gingen liggen,” lacht hij. “Dat leverde weer nieuwe uitdagingen op, maar het hoort bij het proces van experimenteren.”

De kern van zijn aanpak is 100% bodembedekking. Door de bodem nooit kaal te laten, blijft regenwater langer in het gebied en wordt afstroming verminderd. “Een gezonde, biodiverse bodem werkt als een spons,” legt Jakob uit. “Hij neemt veel meer water op en voorkomt dat regen direct wegstroomt naar sloten en rivieren.” De variatie in vegetatie vertraagt de afvoer van water en helpt piekafvoeren te dempen — niet alleen op zijn eigen land, maar ook stroomafwaarts.

De omschakeling vraagt tijd, kennis en doorzettingsvermogen. Jakob moest nieuwe teeltmethoden leren en soms financiële drempels overwinnen. Toch ziet hij de voordelen duidelijk terug: een vitalere bodem, gezondere koeien, minder kosten en een landschap dat zichtbaar veerkrachtiger wordt. “Het gevoel dat je echt bijdraagt aan een gezondere natuur is onbetaalbaar,” zegt hij.

Zijn advies aan andere boeren is helder: begin klein, durf te experimenteren en wees geduldig. “De resultaten komen met de tijd. Extensivering is een andere manier van denken, maar het biedt enorme kansen voor de toekomst van onze landbouw én voor de natuur.”

Jakob Pustjens